

Ruimte maken in de rough

390 schapen en tien geiten vijf dagen aan de slag op Nunspeetse

Wie de roughs onder de dennenbomen van het Rijk van Nunspeet kent of er wel eens een bal uit heeft mogen slaan, realiseert zich dat het goed onderhouden daarvan lastig en arbeidsintensief is. Assistent-greenkeeper Henry Slijkhuis ging de uitdaging aan om de overigens schrale rough slimmer en op een bijzondere manier aan te pakken.

Auteur: Broer de Boer

Zo'n 400 schapen- en geitenbakkies hebben er in de week van 17-21 augustus een dagtaak aan gehad om zo'n vier hectare rough te begrazen. GREENKEEPER ging even kijken en zag hoe grassen, de bast van jonge boompjes en jonge heidescheutjes als door een goed geoliede machine verdwenen. Wat het ene schaap al grazend oversloeg, werd wel door een kuddegenoot te grazen genomen. En wat de schapen niet lustten, daar stoven de geiten wel op af.

Voldoet aan beeld

Henry Slijkhuis is de initiatiefnemer van deze proef op de baan van het Rijk van Nunspeet. "Ik heb toch wat onrustig geslapen in de nacht dat ze zouden komen", bekent hij. "Want stel je voor dat ze losbreken en de fairway opgaan." Maar een kunststof schapenhek waar stroom op staat weerhoudt de dieren daarvan wel. Vanaf de fairway is de scheiding tussen de plaatsen waar de schapen wel of niet graasden exact te zien. Voor de golfers is het gebied dat in onderhoud

is bij de schapen duidelijk aangegeven met een GUR-paaltje. "Ondanks de schrale grond hadden we te veel grasgroei in de rough. De kudde schapen zorgt precies voor het beeld wat ik wilde hebben. Met motorzeis of maaiapparatuur hadden we het nooit zo snel zo goed kunnen krijgen. En eigenlijk hadden we dit nog een stuk eerder in het seizoen moeten doen. De schaaпsherder kan precies vertellen wanneer je de schapen moet inzetten en hoelang, om van bepaalde grassen of boompjes af te komen die je in de heide of onder

Schaapsherder Grinwis kan precies vertellen wanneer je de schapen moet inzetten.

"Ik probeer gezonde en vooral ruime dieren te fokken"

"Schapen maken korte metten met de Amerikaanse vogelkers"

Henry Slijkhuis, sliep een beetje onrustig voordat de schapen kwamen, maar het resultaat voldoet aan het beeld dat hij zich voorgesteld had.

je dennenbomen kwijt wilt. Duurzaam, goedkoop en nog leuk ook... Er zijn zelfs golfers die erom vragen om hun rondes langs de schapen te mogen lopen. En golfers die de volgende dag speciaal met de camera terugkomen."

Schoonebeker schapen

Schaapsherder Chris Grinwis vertelt dat hij deze kudde Schoonebeker schapen vanaf het jaar 2000 opgebouwd heeft, nadat zijn eerdere veestapel vanwege de mkz-crisis werd geruimd. Hij vertelt zeer bewust met fokkerij en selectie bezig te zijn. "Ik probeer gezonde en vooral ruime dieren te fokken, zodat ze een goede long- en pensinhoud kunnen ontwikkelen. Deze

Schoonebekers durf ik vanaf deze schrale rough op het Rijk van Nunspeet bij wijze van spreken ook in een zeer rijke grasweide aan het werk te zetten. Dat kan alleen als de gezondheid en de pens- en darmwerking van je dieren optimaal is. Met doorgefokte schapen van andere rassen, zoals Texelaars, zou ik zoiets echt niet aandurven; dan kun je op problemen rekenen!"

Ballen en boombast

De rough is schraal, het zonlicht is scherp en de schapen zoeken de schaduwkant op. Al knabbelend spoedt de kudde zich door de rough van hole 18 richting clubhuis. Grassen verdwijnen, een enkele bloeiwijze laten de schapen staan,

malse heidescheuten verdwijnen in gretige bekjes en ook stammen van jonge boompjes moeten het ontgelden. De blaadjes en de schors van de Amerikaanse vogelkers vormen merkwaardig genoeg een smakelijke hap voor de dieren. Henry Slijkhuis: "Ze gaan als eerste op de vogelkers af. Ik ben er eigenlijk wel blij mee dat ze die vogelkers en de opslag van dennen en berken schillen. Als ze niet te lang lopen, blijft er ook nog wel wat staan. Ook de stam van een lijsterbes van een meter of drie is 'geringd'. "Niet erg", merkt Chris Grinwis op, "die loopt ook wel weer uit." Dat de hoge rough lastig is voor golfers en greenkeeper, blijkt uit de grote hoeveelheden golfballen die de schapen blootleggen als ze hun werk gedaan hebben... Chris verzamelt ze.

Ieder zijn vak

Zo loopt Chris Grinwis dus met zijn kudde en twee schaapshondjes van klus naar klus en dat hij zijn dieren kent en zijn vak verstaat, illustreert hij onder meer met het volgende: "Golfers trappen niet graag in de schapenkeutels. Als ik 's ochtends aankom en de dieren hun kopje zie opsteken en ze opstaan, laat ik ze eerst nog even in het afgegraasde deel lopen. Al lopend mesten ze dan. Zodra de meesten gemest en geplast hebben, dan pas laat ik ze gecontroleerd door mijn hondjes dwars over de fairway oversteken naar de rough aan de overkant. Zo krijg je een minimale hoeveelheid keutels op de fairway en geen brandvlekken van de urine."

Henry Slijkhuis en Chris Grinwis zijn enthousiast over hun samenwerken en zullen kijken hoe ze dat verder gestalte kunnen geven.